

Eğitim Programları ve Yaratıcı Drama

Necla KÖKSAL*
Pamukkale Üniversitesi

Özet

Toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli bireyleri yetiştirmek bilimsel alanda yaşanan gelişmeleri eğitim sistemine yansıtma mümkündür. Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim programlarını bilgi çağının gerekleri doğrultusunda yeniden geliştirmiştir. Yeni öğretim programları; öğrenenin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu taşıdığı, bilgiyi anlamlandırdığı, işbirliği içinde çalıştığı ve süreçte etkin olduğu yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak geliştirmiştir. Programların öğrenme-öğretme süreçlerinde çoklu zeka kuramı, problem çözme, tartışma, rol oynama, drama ve işbirliğine dayalı öğrenme gibi kuram, strateji, yöntem ve tekniklere yer verildiği görülmektedir. Bunlar; yapılandırmacı öğrenme ortamında olduğu gibi öğrencilerin sürece etkin katılımını sağlayan, onları düşünmeye, araştırmaya ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaya yönlendiren ve işbirlikli bir ortamda birbirlerinin öğrenmelerine katkıda bulunmalarını destekleyen strateji, yöntem ve tekniklerdir. Yaratıcı drama da, öğrencilerin bir dersi uygulamalı olarak öğrenmelerini ve sürece etkin katılımlarını sağlayan bir yöntemdir. Bu yazının amacı uygulanmakta olan ilköğretim programları ve bu programlarda bir yöntem olarak yaratıcı dramanın yeri hakkında bilgi vermektir. Bu amaçla ilköğretim programları incelenerek ortak öğeler, beceriler, strateji, yöntem, teknikler ve öğretmen rolleri belirlenerek yaratıcı drama yöntemi ile ilişkilendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Eğitim programı, ilköğretim programı, yaratıcı drama, öğretmen özellikleri

Abstract

To grow up the qualified individuals needed by society are possible by reflecting scientific developments into education system. Ministry of National Education improved the new curriculums which contain the necessity of information age. The new curriculums are developed based on the constructivist approach, requiring learner to take their learning responsibility, to learn meaningfully, to study cooperatively and to be active in learning process. Learning-teaching process includes some approaches, strategies, methods and techniques such as theory of multiple intelligences, problem solving, discussion, role playing, drama and cooperative learning at curriculums. These strategies, methods and technologies provide active participant for students, orient students to think, research and take responsibility of their own learning, and support students to contribute their learning in cooperative learning environment. Creative drama is one of the method that enables students to learn a lesson by its application and their active participation to activities. The purpose of this paper is to give information about curriculums which are applied and explain the place of creative drama as a method at curriculums. For this reason, identical/common components, skills, strategies, methods, techniques and the role of teachers are determined to associate with creative drama in curriculum.

Keywords: Curriculum, primary education curriculum, creative drama, teacher specification

* Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, E-posta: nkoksal@pau.edu.tr

Giriş

Eğitim programı kavramı çeşitli anlamlar taşımaktadır. Bazı eğitimciler eğitim programının daha çok yazılı olan çalışmaların ve formal dokümanların tanımlanmasıyla ilgili olduğunu ileri sürmektedir. Diğerleri ise, belirli öğrencilerin ve öğretmenin eylemleri ve niyetlerine bağlı olarak açığa çıkan sınıf düzeyini tanımladığını düşünmektedir. Bazı eğitimciler eğitim programının, daha çok öğrencilerin, okulda planlı ya da plansız neler öğrendiklerini tanımladığını belirtmektedirler (Garrett, 1994). 1918 yılında bilimsel yönetim fikrini uyarlayan ve doğrudan yetişkinlerin yaşamından aldığı hedeflerle program geliştiren Bobbitt, eğitim programını “çocukların ve gençlerin, yetişkinlerin yaşamında oluşan eylemleri iyi yapabilmeleri için yeteneklerini geliştirmek amacıyla yapmak ve deneyim kazanmak zorunda oldukları eylemler” olarak tanımlamıştır (Saylor, Alexander ve Lewis, 1981). Varış (1994) eğitim programını, “bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar” biçiminde tanımlamıştır. Eğitim programı; öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneğidir (Demirel, 2006). Farklı tanımlarına yer verilen eğitim programı kavramı planlı olarak hazırlanan eğitim etkinliklerinin tümünü içermektedir.

Eğitim programının hedef, içerik, eğitim durumları ve sınama durumları olmak üzere dört ögesi vardır. Ancak öğelerin sınıflamasında alanyazında farklı görüşler yer almaktadır. Eğitimde program öğeleri temelde hedefler, eğitim ve sınama durumlarıdır. Hedefler belirlenirken içerik boyutu da belirlendiği için kimi eğitimciler içerik ile hedefleri aynı boyut içinde görmekte kimileri de içerik boyutunu ayrı bir boyut olarak ele almayı yeğlemektedir (Demirel, Başbay ve Erdem, 2006).

Hedef yetiştirilecek bireyde bulunması uygun görülen, eğitim yoluyla kazandırılabilir istendik özelliklerdir (Ertürk, 1994). İçerik, program hedefleri doğrultusunda seçilmiş konular bütünüdür (Demirel, 2006). Öğrencilerin hedeflere ulaşmaları için geçirmeleri gereken öğrenme yaşantılarını sağlayacak dış koşulların düzenlenmesine eğitim durumları denir (Erden, 1998). Sınama durumları ise öğrencide gözlemeye karar verilen istendik davranışların kazanılıp kazanılmadığı hakkında bir yargıya varma işidir (Demirel, 2006). Eğitim-öğretim etkinliklerine yön veren ve öğretmenlere rehberlik eden eğitim programının bütün öğeleri birbiriyle etkileşim içindedir.

Türkiye’de program geliştirme çalışmaları 1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası) ile başlamıştır. 1924 yılından sonra 1926 yılında çıkarılan program Cumhuriyet döneminin en kapsamlı programıdır. Wilson ve Başgöz’e (1973) göre; 1926 programı esasını Dewey’in “Hayat Bilgisi, toplu tedris ve iş okulu” kavramlarından almıştır (Akt.: Akbaba, 2004). Ergin’e (1977)

göre; 1936 programında, her dersin programının başında o dersin başlıca hedefleri tespit edilmiş, derslerin öğretiminde öğretmen tarafından dikkate alınacak önemli noktalar açıklanmış. Ayrıca derslerde yeni eğitim ve öğretim esasları bakımından dikkat edilecek noktalar hakkında açıklamalarda bulunulmuştur. Bu programlarla Cumhuriyet İlkokulu Türk çocuğunu ezbercilikten kurtarmış, canlı mevzular etrafında öğrencinin gözlemler, incelemeler yaparak milli meselelerle sıkı bir şekilde ilgilenmeleri sağlanmış (Akt.: Akbaba, 2004). 1936 programının geliştirilmesi amacıyla yapılan çalışmalar sonucunda 1948 programı hazırlanmıştır. 1948 programının; derslerin çok oluşu, işlenmesi gereken konu ve ünitelerin fazlalığı, öğrencilerin zihin düzeylerinin üzerinde olduğu ve dersler arasında bir bağın kurulmadığı, konular için yeterli zamanın ayrılmadığı, daha çok bilgiye yönelik olduğu, beceri ve alışkanlık kazandırmak için fırsat verilmediği, esnek olmadığı, bireysel ayrılıklara yer verilmediği şeklinde aldığı eleştirilerin yanında ek olarak “birleştirilmiş sınıflardaki öğretim zorluğu” eklenmiştir.

1968 programı; normal, çift öğretim yapan ve birleştirilmiş sınıflarda faaliyette bulunan okullarda uygulanırken ortak bir anlayışa varmak, kullanılacak yöntem ve tekniklerde görüş birliğini sağlamak, uygulamaları kolaylaştırmak ve böylece verimi artırmak amacıyla hazırlanmıştır. Programının esasları: yakın çevre, öğretimde toplulaştırma, konular ve üniteler başlıkları altında toplanmıştır (Akbaba, 2004). 1968 programı, ünite ve konuların işlenmesinde hazırlık, planlama, ünite ve küme çalışması, araştırma, inceleme, kendi kendine öğrenme, tartışma ve değerlendirme gibi yenilikleri eğitim sistemine taşınması bakımından önemli olmasına rağmen, uygulama sonuçlarının yeterince iyi değerlendirilip, yeniden düzenlenmesi ve modernize edilmemesinden dolayı başarısızlığa uğramıştır (Gözütok, 2003).

1988 tarihinde toplanan XII. Millî Eğitim Şûrası’nda öğretim programlarının devamlı olarak bilimsel bir yöntemle geliştirilmesi, her kademedeki öğretim programlarının hazırlanmasında; öğretimin kademelerinin özelliği, çocuğun ilgi, yetenek ve kapasitesinin göz önünde bulundurulması, ilköğretim programlarının bir bütün olarak ele alınması ve meslek liselerinin öğretim programlarının yeniden incelenmesi konularında kararlar alınmıştır. Program geliştirme faaliyetlerinin, Bakanlık bünyesinde kurulacak “Program Geliştirme ve Araştırma Merkezi” tarafından sürekli olarak yapılması kararına varılmıştır (Gözütok, 2003).

Program Geliştirme ve Araştırma Merkezi tarafından 2004 yılında ilköğretim programlarının geliştirilmesi için kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır. Bu programlarla getirilen yeniliklerden bazıları şu şekilde sıralanmıştır:

- Davranışçı program yaklaşımından bilişsel ve yapılandırmacı bir yaklaşıma geçilmiştir.
- Programlar hazırlanmadan önce insan yetiştirme modelimizin felsefî temeli oluşturulmuştur.

- Oluşturulan felsefenin bir sonucu olarak tüm dersler için yedi ortak beceri saptanmıştır.
- Davranış ifadesi yerine bilgi, beceri, anlayış ve tutumları içeren kazanımlar kullanılmıştır.
- Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek öğretmen merkezli olmaktan, öğrenci merkezli hâle getirilmiştir [1].

Genellikle öğretmen merkezli bir geleneğe dayalı olarak yürütülen derslerde öğrencilerin temel sorumluluğu kendilerine sunulan bilgileri hatırlamaktır. Oysa anlamlı ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesi için öğrencilerin sürece etkin olarak katılması gerekmektedir. Yapılandırmacılık yaklaşımını temele alan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen yeni öğretim programlarının felsefesi de öğretmenin rehber olduğu bir öğrenme ortamında öğreneni etkin kılmak ve kendi bilgilerini yapılandırarak anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmelerini sağlamaktır.

Bilgiyi bireyin kişisel eylem ve deneyimleriyle ilişkili bir olgu olarak tanımlayan yapılandırmacılara (Yurdakul, 2004: s.14) göre, birey düşünceleri ve deneyimleri arasında etkileşim kurarak öğrenir. Yapılandırmacı yaklaşımda, öğrenenler deneyimlerini anlamlandırmak için araştırma yaparak kendi bilgilerini yapılandırır. Brooks ve Brooks (1993)'e göre; öğretmen öğrencilere deneyimlerini sunmasına ve rehberlik yapmasına rağmen yeni bilgiler öğrenciler tarafından özgün bir anlayış üretmek için ön bilgilere dayalı olarak bütünleştirilir (Akt.: Campoy, 2005: s.41).

Yapılandırmacı anlayışın uygulandığı eğitim ortamları, bireylerin öğrenme sürecinde daha fazla sorumluluk almalarını ve etkin olmalarını gerektirir. Çünkü öğrenilecek öğelerle ilgili zihinsel yapılandırmalar, daha önce de belirtildiği gibi, bireyin bizzat kendisi tarafından gerçekleştirilir. Bu nedenle, yapılandırmacı eğitim ortamları, bireylerin çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulunmalarına, dolayısıyla, zengin öğrenme yaşantıları geçirmelerine olanak sağlayacak bir biçimde düzenlenir. Bu tür eğitsel ortamlar sayesinde bireyler, zihinlerinde daha önce yapılandıkları bilgilerin doğruluğunu sınama, yanlışlarını düzeltme ve hatta önceki bilgilerinden vazgeçerek yerine yenilerini koyma fırsatı elde ederler (Yaşar, 1998).

Bilişsel öğrenme kuramına göre öğrenenler bilginin pasif alıcıları değildir ve bilgiyi etkin olarak yapılandırır. Öğrenmenin anlamlı olması için öğrenenler ön öğrenmeleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurarlar. Öğrenciler bu ilişkiyi kurmak için öğrenme sürecinde etkin olan öğretmenden yardım alırlar. Öğretmen, öğrenciler için teşvik edici bir öğrenme ortamı oluşturarak, öğrencilerin eleştirel düşüncelerini sağlayan sorular sorarak ve araştırmalarına izin vererek öğrenmeyi kolaylaştırır. Öğrenci merkezli yöntemler kullanmak öğrencilerin bilgilerini yapılandırmalarını ve öğrendikleri bağlamın anlamlı olmasını sağlar (Chiriga, 1997). Yapılandırmacı kuramın uygulandığı eğitim ortamlarında,

genelde, öğrencilerin öğrenme sürecinde daha fazla sorumluluk almalarına ve etkin olmalarına olanak sağlayan işbirliğine dayalı öğrenme, probleme dayalı öğrenme gibi öğrenme yaklaşımlarından yararlanır (Yaşar, 1998).

Uygulanmakta olan yeni öğretim programlarının öğrenme-öğretme süreçlerinde çoklu zeka kuramı, problem çözme, tartışma, rol oynama, drama ve işbirliğine dayalı öğrenme gibi kuram, strateji, yöntem ve tekniklere yer verildiği görülmektedir. Bunlar; yapılandırmacı öğrenme ortamında olduğu gibi öğrenenlerin sürece etkin katılımını sağlayan, onları düşünmeye, araştırmaya ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaya yönlendiren ve işbirlikli bir ortamda birbirlerinin öğrenmelerine katkıda bulunmalarını destekleyen strateji, yöntem ve tekniklerdir. İşbirliğine dayalı öğrenme ortamında öğrenilen bilgilerin kalıcılığı artar. Ayrıca işbirliğine dayalı öğrenme, öğrencilerin duyuşsal ve sosyal gelişimine olumlu katkıda bulunur. Örneğin; bir gruba ait olma duygusu, başkalarının becerilerine ve yeteneklerine duyarlı olma, liderlik ve iletişim becerileri, öğretmenden bağımsız olarak öğrenebilme duygusu, risk alabilme vb. becerilerin gelişimine ortam sağlar (Kıroğlu, 2006).

Öğrencilere işbirlikli ortamda anlamlı öğrenme fırsatı sunan yöntemlerden yaratıcı drama, doğaçlama ve rol oynama tekniklerinden yararlanarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği "oyunsu" süreçlerde anlamlandırmaları ve canlandırmaları (San, 1991) olarak tanımlanmaktadır. Yaratıcı drama, yaşamın modelini çıkardığımız ve yaşamı daha iyi anlamamızı sağlayan, katılımcıların kendilerinden farklı olan insanların sorunlarını ve değerlerini öğrendiğini, duyarlı oldukları rolleri üstlendikleri ve aynı zamanda bir grup içinde çalışmayı öğrendikleri, gözleyerek başkalarının aynı durumlarda neler yaptıklarını anlama olanağı buldukları ve pek çok sanatsal beceriyi de bir araya getiren bir süreçtir. Bu süreç içerisinde katılımcılar, rol oynama, rolleri analiz etme, dramatik etkinlikleri yaşama ve yorumlama, iş birliği yaparak öğrenme fırsatı da bulmaktadırlar. Yaratıcı dramada bireyler verilen konu, tema, olay, model çerçevesinde rol oyunları oynamakta, doğaçlamalar yapmakta ve bunlar üzerinde değerlendirmeler yaparak var olanı ve olması gerekeni anlayabilmektedirler (Önalın-Akırat, 2006).

Eğitimde drama çalışmalarının genel amacı, her alanda yaratıcı, kendine yetebilen, kendini tanıyan, çevresiyle iletişim kurabilen ve bunu geliştirebilen, ifade gücü ve biçimleri artmış bireyler yetiştirmektir. Bu amaçların yanında yaratıcı drama, yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlama, eleştirel düşünme yeteneği, sosyal gelişim ve birlikte çalışma yeteneği kazandırma, çocukların etik değerleri keşfetmelerine olanak sağlama, kendine güven duyma, teşvik ve karar verme, dil ve iletişim becerilerini kazandırma, imge

dünyasını geliştirme gibi eğitbilimsel amaçlara dönüktür ve iletişim içinde iken düşünceleri, tutum ve davranışları değişebilen çocuk ve ergene kendi kimlik ve kültürünü tanıtır (Adıgüzel, 2000).

Eğitimde yaratıcı drama, nerede uygulanırsa uygulansın, bir öğrenme yöntemi, kendini ifade etmede bir araç ya da bir sanat biçimi olarak görülmektedir. Yaratıcı drama süreçleri farklı alanlarda kazanımlar elde etmeyi, etkileşim kurmayı sağlayıp ve sosyalleşme ile birlikte güveni, kendine saygıyı geliştirebilir. Ayrıca bir topluma ait olma ya da bir grubun üyesi olmanın getirdiği bir güç, iletişim ve problem çözme yetilerinin de geliştirilmesi yaratıcı dramanın getirdiği önemli katkılardandır (San, 1990).

Yaratıcı drama, temelde öğrencilerin gereksinimlerinden, ilgi alanlarından ve deneyimlerinden yola çıkarak düşünceler geliştirmelerini sağlamaya, duygularını rahat ifade etmeye yöneliktir (Duatepe ve Akkuş, 2006). Öğrenciler yaratıcı drama derslerinde; yoğun paylaşım ortamında işbirliği içinde grupla çalışmayı ve ortak bir ürün ortaya koymayı öğrenirler. Buluşa ve sorgulamaya dayalı öğrenmeyi ve tüm sınıfa yönelik çalışmalar kullanmayı gerektiren grup çalışmalarında, öğrenenler arasındaki iletişimin arttığı ve her bir öğrenenin etkin katılımının sağlandığı, böylelikle de öğrenenlerin güven duygularının geliştiği ileri sürülmektedir (Yurdakul, 2007). Yaratıcı drama, özellikle insan bilimi ile ilgili bir çok konuda bilginin yapılandırılmasını kolaylaştıran bir araçtır. Yaratıcı dramanın sınıfta kullanılması; düşünme becerilerinin, yaratıcılığın ve sözel ve yazılı iletişim becerilerinin gelişimini sağlar (Chiriga, 1997).

Yaratıcı drama süreçlerinde katılımcı bir durumun, çatışmanın içine girer, kurgusal gerçeklikte bu çatışmayı yaşar, grupla ve grup içi iletişimle irdelemeye başlar, dener, sorgular, yeniden analiz eder ve gerçekle kurgusal gerçeklik arasında özellikle drama tekniklerinin de yol göstermesiyle sürecin tam kendisi olur, onu yaşar ve bu sürecin devamını da belirler. Katılımcı ele alınacak konuyu kendi yaşantılarında yararlanarak çözmeye çalışır ve kendi tanık olmadığı başka bir yaşantıya dayalı öğrenmeyi de bu süreçte eş zamanlı olarak gerçekleştirir. Öğrenme açısından bakıldığında drama yaşantıları, öğrenenin kendi olduğu, içeriği belirlemede ve içeriği irdelemede etkin olduğu ve sonuçta yine kendi yaşamında kalıcı izli davranışlara dönüştüğü durumları oluşturur (Adıgüzel, 2006).

Sternberg (1998)'e göre katılımcılara yapılandırdıkları davranışlarını uygulamaları için fırsat tanıyan ve onlara işbirliği ve dayanışmayı öğrenecekleri bir ortam sunan (Akt.: Freeman, Sullivan ve Fulton, 2003) yaratıcı dramanın bir eğitim sistemi içindeki amaçları şöyle sıralanabilir:

- Yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlama,
- Eleştirel düşünme becerisi kazandırma,
- Sosyal gelişim ve birlikte çalışma yeteneği kazandırma,

- Moral ve manevi değerlerin gelişmesi ve çocukların ahlaki değerleri keşfetmelerine olanak sağlama,
- Kendine güven duyma, teşvik ve karar verme becerilerini kazandırma,
- Dil ve iletişim becerilerini geliştirme,
- Farklı olay ve durumlarla ilgili deneyim kazandırma,
- Bireylerin hayal gücünü, hislerini ve düşüncelerini geliştirme.

Yeni ilköğretim programlarının odaklandığı oğelerden bazıları;

- Kültürel değerlere ve sanata önem verme,
- Duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade etme,
- Birlikte çalışma ve iletişim kurma,
- Hayattaki kurallara uymaya ve işleri yapmaya istekli olma ve uygulama kararlılığı göstermedir.

Programlarda belirlenen ortak beceriler ise;

- Türkçe'yi doğru, etkili ve güzel kullanma,
- Eleştirel düşünme,
- Yaratıcı düşünme,
- İletişim,
- Problem çözme,
- Araştırma,
- Karar verme,
- Bilgi teknolojilerini kullanma ve
- Girişimcilik (Kıroğlu, 2006) olarak yer almıştır.

Ortak oğeler ve beceriler incelendiğinde yaratıcı dramının amaçları ile örtüşen noktaların çok fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca her dersin program vizyonunun ortak noktasının "ğrenci merkezli bir oğrenme ortamında belirlenen becerilere sahip bireyler yetiştirmek" olduğu belirlenmiştir. Yaratıcı dramının oğrenme-öğretme sürecinde uygulandığında, hem kendi hedeflerini gerçekteştiren hem de oğrencilerin belirlenen becerilere sahip olmalarını ya da bu becerileri geliştirmelerini sağlayan etkili bir yöntem olduğu ileri sürülebilir.

stndağ (2007) drama oğretmenin kişisel özelliklerinden bazılarını;

- kümeyle çalışmaktan zevk alma,

- öğrenmeye istekli olma,
- gelişmeye açık olma,
- bilimsel düşünmeye saygılı olma,
ve mesleki özelliklerinden drama öğretmenliği becerilerinden bazılarını da;
- öğrencilerini drama etkinliklerine hazırlama,
- dersini planlama becerilerini geliştirme,
- drama eğitim-öğretim ve ders planlarını hazırlama olarak belirtmiştir.

Yapılandırmacılık öğretimin nasıl yapılacağına değil, öğrenmenin nasıl gerçekleşeceğine odaklanmaktadır. Öğrenciler kendi öğrenmelerini gerçekleştirirken öğretmen bu süreçte onlara yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda, yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak geliştirilen programlarda öğretmenin de rolü değişmiştir. Öğretmen rehberliğin yanı sıra;

- işbirliği sağlayıcı,
- yardımcı,
- kolaylaştırıcı,
- kendini geliştirici,
- planlayıcı,
- yönlendirici,
- bireysel farklılıkları dikkate alıcı (Kıroğlu, 2006) roller üstlenmiştir.

Yukarıda verilen bilgilerde yaratıcı drama öğretmenin özellikleri ile yapılandırmacı bir öğretmenin yerine getirmesi gereken rollerin benzerliği ortaya konmuştur. Bu durumda yeni programların uygulayıcısı olan öğretmenlerin yaratıcı drama hakkında ve yaratıcı drama liderliği/öğretmenliği hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaları, kendilerinden beklenen rolleri en iyi şekilde gerçekleştirmelerine yardımcı olacaktır. Böylece, bireylerin ihtiyaç duyduğu çağdaş eğitimi veren, öğrencileri grup içinde birey olarak tanımlayabilen, onun öğrenmesini etkileyen etmenlerle ilişkisini yorumlayan ve hangi yeterliliği en az riskle kazanabileceğini yordayabilen ve bu anlamda geliştirdiği planı başarıyla uygulayabilen (Ülgen, 1997) öğretmenler olarak eğitim sisteminde etkin rol alacaklar ve düşünmeyi düşünen bireylerin yetişmesini sağlayacaklardır.

Sonuç

Eski programlarda genellikle öğretmen merkezli bir geleneğe dayalı olarak yürütülen derslerde öğrencilerin temel sorumluluğu kendilerine sunulan bilgileri hatırlamak olmuştur. Oysa anlamlı ve kalıcı

öğrenmelerin gerçekleşmesi için öğrencinin sürece etkin olarak katılması gerekmektedir. Yeni öğretim programlarında yapılandırmacı yaklaşım temele alınarak, öğretmenin rehber olduğu bir öğrenme ortamında öğrencileri etkin kılmak ve kendi bilgilerini yapılandırarak anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirmelerini sağlamak amaçlanmıştır.

Philibin ve Myers (1991)'e göre eğitimde kullanılmaya başlanan yeni yaklaşımlar; öğretmenlerle öğrenciler arasındaki ilişkilerde, problem çözme sürecindeki aşamaları gerçekleştirdiği ve eleştirel düşünmeyi sağladığı için dramayı önemli kılmaktadır (Akt.: Üstündağ, 1996). Tom Stabler okulda dramanın, eğitim programında belirlenen tüm davranışları ve bu davranışların kazandırılması için sıralanan etkinlikleri birbirine bağlayan bir özelliği bulunduğunu belirtmektedir (Akt.: Üstündağ, 1996). Bu açıdan bakıldığında yaratıcı drama, eğitim programlarında çağdaş öğrenme sistemlerinde son yıllarda sıklıkla yer alan bir yöntemdir. Öyle ki eğitimde oluşturulan diğer ortamların çoğundan daha güçlü bir işleve sahip olması ve öğrenme öğretme sürecindeki etkililiği nedeniyle eğitim programlarının geliştirilmesi için de hızlandırıcı bir rol oynayabilir (Üstündağ, 1996).

Katı davranışçı programdan bilişsel ve yapılandırmacı bir yaklaşıma geçilen (Kıroğlu, 2006) yeni ilköğretim programlarında, öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecinin her aşamasına aktif olarak katılımının sağlanması ve bireysel farklılıkların dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin süreçte etkin rol almalarını sağlayan yaklaşım, strateji, yöntem ve teknikler belirtilmiş ve yöntemlerin içinde yaratıcı drama yöntemine de yer verilmiştir.

Grup etkinlikleri biçiminde yürütölen, bireysel farklılıkları dikkate alan, işbirlikli bir ortamın oluşmasını ve eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesini sağlayan yaratıcı düşünme ilköğretim programlarının amaçlarına ulaşmasını sağlayan bir yöntem olarak düşünölebilir.

Kaynaklar

- Adıgözel, H. Ö. (2000). Eğitim Bilimlerinde (Gözel Sanatlar Eğitiminde) bir uzmanlık alanı olarak kültür pedagojisi. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Adıgözel, H. Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*. 1(1) 17-27.
- Akbaba, T. (2004). Cumhuriyet döneminde program geliştirme çalışmaları. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. 5, 54-55.
- Campoy, R. (2005). *Case Study Analysis in the Classroom Becoming a Reflective Teacher*. California: Sage Publications.

- Chiriga, L., J. (1997). *Creative dramatics as an effective strategy*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ABD: Virginia Üniversitesi.
- Demirel, Ö. (2006). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: PegemA Yayınevi.
- Demirel, Ö., Başbay, A., ve Erdem, E. (2006). *Eğitimde Çoklu Zeka Kuram ve Uygulama*. Ankara: PegemA Yayınevi.
- Duatepe, A. ve Akkuş, O. (2006). Yaratıcı dramının matematik eğitiminde kullanılması: Kümeler alt öğrenme alanında bir uygulama. *Yaratıcı Drama Dergisi*. 1(1) 89-95.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Freeman, G., Sullivan, K. ve Fulton, C. (2003). Effects of creative drama on self-concept, social skills, and problem behavior. *The Journal of Educational Research*. 96(3), 131-138.
- Garrett, A. W., (1994). What is curriculum history and why is it important? American Educational Studies Association: North Carolina, 9-13 November.
- Retrieved from <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal>.
- Gözütok, D. F., (2003). Türkiye’de program geliştirme çalışmaları, *Milli Eğitim Dergisi*,. 160.
- Jacson, L. C. (1997). *Creative dramatics as an effective teaching strategies*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. ABD: Virginia Üniversitesi.
- Kıroğlu, K. (2006). (Ed.). *Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Ek Açıklamalarla Yeni İlköğretim Programları*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Önalın-Akfiyat, F. (2006). Sosyal yeterlik, sosyal beceri ve yaratıcı drama. *Yaratıcı Drama Dergisi*. 1(1) 39-56.
- Öztürk, A. (2007). (Ed.). *İlköğretimde Drama*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- San, İ. (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 23.
- San, İ. (1991). Yaratıcı drama-eğitsel boyutları. (Ed. H. Ö. Adıgüzel) *Yaratıcı drama 1985-1995 yazılar*. Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık.
- Saylor, G. J., Alexander, W. M. ve Lewis, A. J. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. Fourth Ed. New York: Holt, Rinehart, Winston.
- Ülgen, G. (1997). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: AlkımYayınevi.
- Üstündağ, T. (1996). Yaratıcı dramının üç boyutu. *Yaşadıkça Eğitim*. 49, 18-23.
- Üstündağ, T. (2007). *İlköğretimde Drama*. (Ed. Ali Öztürk) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Varış, F. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme. Teori ve Teknikler*. Ankara: Alkım Yayıncılık.

Yaşar, Ş. (1998). Yapısalcı kuram ve öğrenme-öğretme süreci. *VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Konya, 9-11 Eylül.

Yurdakul, B. (2007). *Eğitimde Yeni Yönelimler* (Ed: Özcan Demirel), Ankara: PegemA Yayınevi.

Yurdakul, B. (2004). *Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının öğrenenlerin problem çözme becerilerine, bilişötesi farkındalık ve derse yönelik tutum düzeylerine etkisi ile öğrenme sürecine katkıları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

[1] <http://programlar.meb.gov.tr/index/baskan.htm>

Summary

Curricula and Creative Drama

Necla KÖKSAL*
Pamukkale University

Introduction

The term “curriculum” carries with it a multiplicity of meanings. To some educators, the curriculum consists of conscious, often written, intentions commonly described in courses of study and other formal documents. To others, it is more aptly defined at the classroom level, by the intentions and actions of individual teachers with specific students. Some educators might contend that the curriculum is best described by what students actually learn in schools, whether as a part of an intentional plan or not (Garrett, 1994). In 1918, Bobbitt applied the ideas of scientific management and developed a curriculum with objectives drawn directly from the life of adults. He defined curriculum as “that series of things which children and youth must do and experience by way of developing ability to do the things well that make up the affairs of adult life.” Curriculum is learning experiences providing with planned activities in/out of the school for learner (Demirel, 2006). The term “Curriculum”, which is described in different explanations, includes the whole educational activities that are planned purposefully.

Curriculum development in Turkey has started with Teaching Union Law since 1924. After 1924, curricula were developed to determine the objectives of each lesson, to support mutual idea, to define the methods and techniques, to ease the practises.

In 2004, Curriculum Development and Research Centre started to develop primary education curricula. Some of the new improvements conveyed by these curricula are listed as following:

- Behaviourist curriculum approach was modified through constructivist approach.
- The main philosophy of training of individual model was constituted before developing curricula.

Seven common skills were identified in accordance with the result of philosophy.

- Attainment composed of knowledge, skill, mentality and attitude was used instead of behaviour.
- Curricula were enriched with activities to form a student centred curriculum instead of teacher centred curriculum [1].

---

* Assist. Prof. Dr., Pamukkale University, Education Faculty, E-mail: nkoksal@pau.edu.tr

Students' main responsibilities are to remember what knowledge was given at teacher centred lessons. However, students must participate in the process actively to obtain meaningful and permanent learning. The philosophy of new curricula which were developed by Ministry of National Education and based on constructivist approach is aimed to encourage the learner as active at the setting that the teacher is guidance and encourage them to have meaningful learning constructing of their knowledge in the learning environment.

The learning-teaching process of new curriculum includes some approaches, strategies, methods and techniques such as theory of multiple intelligences, problem solving, discussion, role playing, drama and cooperative learning. These strategies, methods and technologies provide active participant of students, orient students to think, research and take responsibility of their own learning, and support students to contribute their learning in cooperative learning environment.

Drama, which is a method that provides meaningful learning opportunities for students in a cooperative learning environment, can be defined as an acting period in order to perform an event, an idea or a concept by using theatrical techniques with considering the previous learning experiences of the participants (San, 1991).

It seems that the aim of creative drama and common components and skills defined in the new curricula is overlap with each other. Furthermore, the vision of curriculum of each lesson is identified as "to train individuals who have some skills which were defined in new curricula at student-centred learning environment." It is assumed that creative drama is a method that achieves its own objectives and provides students to have or to improve these skills when it is applied in learning-teaching process.

When curricula are investigated, the similarities between the characteristics of teacher of creative drama and the expected role of constructivist teacher are found out. In this sense, it can be helpful to the teachers, who apply new curricula, to achieve expected roles and to obtain sufficient knowledge and experiences about creative drama and the leader/instructor of creative drama. Thus, teachers who train the individuals requiring modern education, identify students individually in a group, interpret the relationship of factors which influence students' learning and anticipate having the adequacy with minimum risk, and apply the own lesson plan successfully (Ülgen, 1997), will have an active role in education system and train individuals who think how to think.